

Arnold Heertje signaleert een trend: burgers zijn ontevreden over het beleid rondom de komst van grote infrastructurele bouwwerken. Hij wil de bestuurders wakker schudden.

Het gebied tussen Duiven en Zevenaar waar de A15 mogelijk komt te liggen.

Niet alleen de cijfers

Gelderlander 1 FEB. 2010

Geen centen voor een tunnel? Die smoes gaat niet op, volgens professor Heertje. Voor behoud van een goede leefomgeving mag best een prijs worden betaald.

door **Rik Booltink**

Of het nu gaat om de Westerschelde Containerterminal in Vlissingen of de Noord-Zuidlijn in Amsterdam. Op tal van plekken signaleert professor Arnold Heertje dezelfde trend: burgers zijn ontevreden over het gevoerde beleid rondom de komst van grote infrastructurele bouwwerken. De projecten, die een grote invloed uitoefenen op de leefomgeving, roepen – logischerwijs – weerstand op van omwonenden. Het minisymposium over de (tunnel)doortrekking van de A15, vorige week maandag, was een dergelijke uiting van onvrede, stelt profes-

sor Heertje. „Ik zie het overal: de burgerij komt in opstand tegen de bureaucraten van gemeenten en provincies. Bij grote plannen van aannemers, projectontwikkelaars en overheden worden de belangen van burgers keer op keer verwaarloosd. Men luistert gewoonweg niet. Dat voelde ik vorige week ook weer in Zevenaar”, zegt hij. „Gedeputeerde Van Haaren (mobiliteit, red.) is wat dat betreft een schoolvoorbeeld. Ze doet net alsof alle genoemde bedragen vaststaan, maar de kosten van projecten worden doorgaans systematisch onderschat en de opbrengsten overschat. Dat blijkt achteraf telkens weer uit cijfers. De kans dat de kosten voor doortrekking binnen het geraamde bedrag blijven, is vrijwel nul. Ongeacht op welke manier de rijksweg wordt doorgetrokken. Bij de verlenging wordt de gereserveerde 750 miljoen euro onherroepelijk overschreden, misschien zelfs verdubbeld”, zo verzekert hij. Op het minisymposium toonde bouwmaatschappij Strukton aan dat een tunnel technisch haalbaar is, maar dat dit alternatief – een wens van omwonenden – duurder

Professor Heertje: „Bij de verlenging van de A15 wordt de gereserveerde 750 miljoen euro onherroepelijk overschreden.”

foto **David van Dam/GPD**

uitvalt. Voor de gedeputeerde is het prijskaartje van het Rijnstrangentracé, 1,8 miljard euro, een groot struikelblok. Het geld is er simpelweg niet, stelde ze vast. Volgens professor Heertje hoeft de komst van een boortunnel geen centenkwestie te zijn. In zijn ogen

'Zoek eerst naar de meest verstandige oplossing, die zo gunstig mogelijk is voor omwonenden. Veel mensen hechten aan het behoud van natuur'

'Er is net zo goed een standbeeld te verdienen voor mensen die opkomen voor het behoud van de omgeving'

Professor Arnold Heertje

foto Jan van den Bri

tellen in de A15-kwestie

zijn er verschillende constructies denkbaar zoals een Publiek-Private Samenwerking (PPS). Daarbij financiert zowel de overheid als de private sector het project.

Als het aan professor Heertje ligt, wordt er in de discussie rond de A15 niet eens zo veel nadruk gelegd op geld. Cijfers moeten naar zijn zeggen ondergeschikt zijn aan het belang van de burger. „We worden te veel gedreven door groei, winsten en rendementen. Heel systematisch: er wordt eerst gesproken over geld, dan komt de rest erbij kijken. Ik zeg: zoek eerst naar de meest verstandige oplossing, die zo gunstig mogelijk is voor omwonenden. Veel mensen in de Liemers hechten aan het behoud van natuur”, zegt de Naardenaar, die een groot deel van zijn leven in Arnhem heeft gewoond.

De aanslag die de komst van de A15 betekent op het gebied is enorm, al valt dat niet uit te drukken in cijfers. „Wat is de prijs van bijvoorbeeld schone lucht? Je kunt niet naar de winkel gaan en zeggen: doe mij een pakje leefbaarheid. Dit soort zaken is echter wel van groot belang en moet worden

meegenomen, dat is mijn verhaal”, betoogt professor Heertje. Hij trekt de vergelijking met een ander omstreden project. „De Betuweroute heeft in de streek al enorm veel vernielingen aangericht aan cultuur, natuur en historie, terwijl de opbrengsten van de lijn tegenvallen. Mensen dachten een standbeeld voor dat bouwwerk te krijgen. Maar er is net zo

goed een standbeeld te verdienen voor mensen die opkomen voor het behoud van de omgeving.” Dat bestuurders dat niet lijken in te zien, heeft naar zijn zeggen te maken met de kwaliteit van het bestuur. Verschillende belangen spelen een rol en er is sprake van een ‘intellectueel tekort’. „Populair gezegd is het pure domheid dat er alleen naar cijfers wordt gekeken.

Het zijn amateurs, er is te weinig expertise in huis. Men heeft zich met de Betuweroute compleet vergist, dat zou reden moeten zijn om nu wel goed naar het gebied te kijken”, aldus Heertje.

De stichting Bewonersoverleg A15 Groessen strijdt voor een ondergrondse aanleg. Op dit moment wordt een milieueffectrapportage (MER) uitgevoerd, maar daarbij wordt geen lange tunnel onderzocht. Ook al staat in de wet dat er een MER voor een milieuvriendelijke variant moet worden onderzocht. Een tunnel lijkt minder schade aan te brengen dan de drie alternatieven die nu wél onder de loep worden genomen.

Professor Heertje dicht de voorvechters van een boortunnel daar om goede kansen toe. „Er is van alles mogelijk bij de Raad van State als je maar binnen de wet blijft. Als men zich niet over een tunnel buigt, dan zal de Raad van State ongetwijfeld zeggen dat dat alsnog moet gebeuren. Dat betekent fors vertraging. Ik ben ervan overtuigd dat men een tunnel serieus moet bekijken uit oogpunt voor het behoud van de omgeving.”

Uitspraken professor Heertje

- „Gedeputeerde Van Haaren is een schoolvoorbeeld wat betreft het negeren van burgers. Ze doet net alsof alle genoemde bedragen vaststaan, maar de kosten van projecten worden doorgaans systematisch onderschat en de opbrengsten overschat.”
- „We worden te veel gedreven door groei, winsten en rendement. Heel systematisch: er wordt eerst gesproken over geld, dan komt de rest erbij kijken.”
- „Wat is de prijs van bijvoorbeeld schone lucht? Je kunt niet naar de winkel gaan en zeggen: doe mij een pakje leefbaarheid. Dit soort zaken is echter wel van groot belang en moet worden
- een pakje leefbaarheid. Dit soort zaken is echter wel van groot belang en moet worden genomen, dat is mijn verhaal.”
- „Populair gezegd is het pure domheid dat er alleen naar cijfers wordt gekeken. Het zijn amateurs, er is te weinig expertise in huis.”
- „Men heeft zich met de Betuweroute compleet vergist, dat zou reden moeten zijn om nu wel goed naar het gebied te kijken.”
- „Als men zich niet over een tunnel buigt, dan zal de Raad van State ongetwijfeld zeggen dat dat alsnog moet gebeuren.”